

A Nevelési Tudásdepó projekt helye a közoktatás-fejlesztési stratégiában, különös tekintettel az innovációs potenciál fejlesztésének lehetőségei a nem formális és informális képzés területén

TÁMOP 3.2.4

A nem szakrendszerű oktatás programjának támogatása
Szövegértés, szövegalkotás

Célcsoport: 10-12 éves korosztály

TARTALOMJEGYZÉK

I. A programfüzet alapadatai	3
II. HASZNOS TUDNIVALÓK	6
III. A program tartalma	9
IV. A program tananyaga	10
IV.1. Modul: Választott olvasmány feldolgozása	10
IV.1.1. Tanulási feladat –	10
IV.1.1.1. A tananyag és a feldolgozás részletes bemutatása	11
IV.1.1.2. Értékelés, önértékelés (kérdések, feladatok, stb.).....	15
IV. 2 Modul: Mese	15
IV.2.1 Tanulási feladat –	16
IV.2.1.1. A tananyag és a feldolgozás részletes bemutatása	16
IV.2.2.2. Értékelés, önértékelés	18
IV.3.2. Értékelés, önértékelés	19
V. Összegző értékelés	20

I. függelék

Szakirodalom jegyzék, a felhasznált nyomtatott és digitális anyagok, adatbázisok, linkek
.....

II. függelék

Jó példák, jó gyakorlatok

I. A PROGRAMFÜZET ALAPADATAI

A program megnevezése:

A nem szakrendszerű oktatás programjának támogatása
Szövegértés, szövegalkotás

A fejlesztő team tagjai: Hámoriné Váczy Zsuzsa, Sallai Tibor

A program célja:

A nem szakrendszerű oktatási programok támogatására az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése, megerősítése, hátrányok kompenzációja. A könyvtári környezet és eszközrendszer felhasználásával az anyanyelvi kompetenciák megalapozása, az olvasás megkedveltetése. Egyéni és kiscsoportos fejlesztő játékok, kooperatív tanulás, csoportban való munkálkodás. Közös olvasmányélmények, információk feldolgozása.

A szövegértés fejlesztése, az információgyűjtés; irodalmi szövegek befogadása, feldolgozása, megértése.

A szociális kompetencia fejlesztése.

Hátránykompenzáció.

A program időtartama: 7-14 óra

A program során elsajátítandó kompetenciák (ismeretek, fejlesztett képességek, attitűdök) :

A tanuló a program befejezése után:

- Felismerés szintjén tájékozódjon
 - A szereplők közötti viszonyokról
- Szerezzen jártasságot az elérhetőséget szolgáló nyomtatott és digitális eszközök használatában.
- Megnevezés szintjén ismerje
 - A hangulati elemek kifejezőeszközait
 - A társas kapcsolatok ápolását segítő szövegtípusokat
 - A megfelelő megszólításokat (pl. tegezés, magázás)
- Önállóan legyen képes
 - meghatározni, a szöveg szerkezetének tagolását
 - szövegalkotásra
 - információgyűjtésre
- Legyen képes a
 - szerepszlelésre
 - a megismert viselkedési normák alkalmazására
 - helyzetfelismerésre

- szóbeli szövegalkotásra
- Fejlesztendő kompetenciák
 - Az értő olvasás és a felolvasás
 - Logikai-algoritmikus, problémamegoldó képességek
 - Kreatív gondolkodás
 - Reprodukív, félreprodukív és spontán szövegértés és -alkotás

A programban alkalmazott értékelési módszerek:

Értékelés formája	Program elején diagnosztikus, közben formatív értékelés, egyéni, csoportos, önértékelés
Értékelés rendszeressége	A program elején, a modul folyamán, a program és a modulok végén,
Értékelés tartalma	A program, illetve a modul tananyagának feldolgozása, gyakorlati feladatvégzés, produktum létrehozása

II. HASZNOS TUDNIVALÓK

A program megvalósításában való előrehaladás rendszere:

- A program tananyagát modulokra bontottuk. A modulokra való felbontás alapját a modul során elsajátításra kerülő kompetenciák, ismeretek, motivációs elemek adják. Az egyes modulokon belüli tanulási feladatok a leckéken belüli részcélkitűzések szerint kerültek felosztásra. Minden tanulási feladathoz önellenőrzés, önértékelési, értékelési forma: kérdések, feladatok találhatóak, melyek segítségével a tanuló, illetve a foglalkozás vezetője ellenőrizheti, milyen mértékben sikerült elsajátítani a tanulási feladatban meghatározottakat. A modulok végén, azok tananyagára épülő feladatok találhatóak, melyek segítségével a foglalkozás vezetője ellenőrizni tudja a tanuló előrehaladását a modul célkitűzésére vonatkozóan. A program összegző értékeléssel zárul, melynek segítségével a foglalkozás vezetője komplex módon ellenőrizni tudja, hogy mennyire felelt meg a programban végzett tevékenység a célkitűzéseknek.

A tanulást segítő eszközök:

- Digitális, illetve egyéb oktatástechnikai eszközök alkalmazása.
- Hagyományos könyvtári eszközök
- Interneten elérhető adatbázisok, hasznos linkek.

A program során alkalmazott módszerek (pl. kooperatív struktúrák, csoportos munka, projekt módszer, párban, egyénileg munkálkodás...stb.):

Munkaformák:

heterogén csoportmunka
egyéni, páros és csoportmunka

Módszerek, eljárások:

írásbeli szövegalkotás, szóbeli szövegalkotás,
témakifejtés indoklással, megbeszélés, verseny,
néma olvasás, írásbeli szövegalkotás, megbeszélés,
a feladat tanári bemutatása, drámajáték, megbeszélés,
fantázia, idői, térbeli sorrendezés, koherencia teremtés.

A tanár szerepe:

A tanár nem elsősorban információt szolgáltató, hanem rávezető, önértékelésre, a hiányosságok felmérésére, azok mérsékelésére serkentő, moderátor partnere a gyermeknek. A támogatás módja elsősorban a kérdezés, illetve a kérdések megfogalmaztatása, a tükrözés, esetenként az összefoglalás. A hátránykompenzáció keretében külön feladatok adása, melyek a tanulót segítik a haladásban, megértésben. Az értékelés az adott feladatvégzésre irányul.

Piktogramok a tananyagban való előrehaladás segítésére:

Olvassa el figyelmesen, keresse az interneten vagy adatbázisban

Fontos rész

Megértést könnyítő példa

Értékelő kérdések, feladatok

Önállóan vagy csoportosan feldolgozandó feladat

III. A PROGRAM TARTALMA

Modul sorszáma	Témakör, cím	Időtartam (óra)
1.	Kiválasztott olvasmány elemzése	
2.	Mese	
3.	Összegző értékelés	

IV. A PROGRAM TANANYAGA

IV.1. Modul: Választott olvasmány feldolgozása

Tudnivalók a modul feldolgozásához:

Bevezetés

Ebben a modulban a gyerekek által kiválasztott regényt, történetet dolgozzuk fel. A modul bemutatja a feldolgozás egy lehetséges módját.

A modul elvégzése után a tanuló:

- önálló alkalmazás szintjén tudjon érveket, szövegrészeket megkeresni, vázlatot készíteni
- legyen képes önállóan
 - elvégezni egy részfeladatot, (írásbeli és szóbeli szövegalkotás, vázlatírás)
 - a meggyőző-érvelő állásfoglalásra
 - kooperálni
 - munkamegosztás kialakítására és betartására

A tanulási feladatokhoz tartozó rész célkitűzések

A tanuló a tanulási feladatok elvégzése után képes lesz:

1. A történet szereplőinek kapcsolatait felismerni.
2. A történet szereplőinek, eseményeinek, helyszíneinek bemutatására
3. Egy részlet forgatókönyvének elkészítésére

IV.1.1. Tanulási feladat

A program sokoldalú tevékenységeket kínál, a tevékenységek sorába ágyazottan fejlődik többek között a résztvevők tervező, szervező, problémamegoldó és döntési képessége, önértékelése, önállósága és felelősségérzete, valamint a tervezett és megvalósított tevékenységektől függően számos további képessége és készsége.

A projekt résztémái lehetőséget nyújtanak a tantárgyon belüli és a tantárgyon kívüli koncentrációra is széles körű lehetőség nyílik, miközben különféle tevékenységekhez kapcsolódóan a készségek és képességek számos területének fejlesztésére, egyéni segítségnyújtásra is mód kínálkozik (tervezés, döntés, szervezés, előadásmód, önálló alkotás létrehozása, kreatív írás, információkeresés és kezelés, számítógépes szövegszerkesztő és rajzprogramok használata, képzelőerő, dramatikus tevékenységek, zenei aláfestés stb.). Egyben arra is mód nyílik, hogy a sajátos nevelési igényű gyerekeknek olyan feladatokat találjunk, melyeket sikerrel tudnak végrehajtani, még ha ez csak egy részfeladat is.

IV.1.1.1. A tananyag és a feldolgozás részletes bemutatása

Az első lépés a feldolgozandó regény kiválasztása. A csoporttól függően lehet ez:

- egy közös olvasmány, amit mindenki önállóan feldolgoz,
- vagy minden csoport választ egy közös olvasmányt, és párhuzamosan dolgozzák fel azonos szempontok szerint. Több csoport esetén jó alkalom nyílik az összehasonlításra, vitára, egymás értékelésére.

Ha a csapat összetétele megkívánja, kezdhethetjük a feladatot egy rövid novella feldolgozásával is, aminek a cselekményét mindenki meg tudja jegyezni, és nincs több szálon futó esemény a történetben. A feldolgozandó történet mindenképpen a csoport szintjéhez kell, hogy igazodjon.

1. Az olvasmány kiválasztása

Soroljatok fel általatok kedvelt olvasmányok címét! Ezeket közösen összegyűjtjük a táblán.

Aki akar, készíthet egy ajánló reklámszöveget, amelyben szerepel, miért érdemes elolvasni a többieknek is.

Az ajánlások alapján közösen választjuk ki a feldolgozandó olvasmányt, így az sem kerül rossz helyzetbe, akinek nincs ilyen saját olvasmány élménye, csak az elhangzottak alapján szavaz.

Lesz olyan is, aki csak a benyomásait fogja tudni elmondani, ezt is el kell fogadnunk. A szövegértési problémákkal küzdőket segíthetjük egy vázlat megadásával, ami megkönnyíti a tartalom összefoglalását.

A csapat minden tagját meghallgatva döntsétek el, hogy melyik regényt választjátok, amit közösen fogtok elolvasni és feldolgozni.

Itt fontos a tanár burkolt irányítása, hogy a mű ne állítsa a tanulókat megoldhatatlan feladat elé.

Vita esetén a legtöbbször által választott regényekből az ajánló olvasson fel egy jellemző, rövid részletet! Ezután döntsétek!

2. Párbeszéd, elbeszélés

Válasszatok ki a könyvből egy párbeszédet és egy elbeszélő részletet!

Ha a választás nehézségbe ütközik, a tanár készen is adhat részletet feldolgozásra.

Írjátok át a párbeszédet elbeszéléssé!

Az elbeszélő részből írjatok párbeszédet!

Írd át a párbeszédet úgy, hogy ha a szereplők tegeződtek, magázódjanak, ha pedig magázódtak, tegeződjenek!

Ha a feladat nehezen megy, érdemes lehet egy egyszerű példán keresztül megvilágítani a feladat lényegét.

Mindenki válasszon egy feladatot, és ha elkészült, olvassátok fel, és beszéljétek meg, hogy kinek sikerült jól megoldani a feladatot.

Fontos, hogy betartsák a szabályokat, meghallgassák egymást, ne legyen közbekiabálás. Az is fontos, hogy a hibákat azonnal korrigáljuk.

Ki mit oldott volna meg másképpen. Megbeszélés.

A megbeszélés legyen irányított, hogy a problémák megfogalmazásában segítséget tudjon nyújtani a tanár.

3. A szereplők

Ha már mindenki elolvasta a könyvet, akkor lehet folytatni a feldolgozást. Ezekből a feladatokból kiderül, ha valaki nem olvasta el a kiválasztott olvasmányt, annak pótolnia kell.

Segítség lehet, ha hangos olvasás keretében segítjük a történet elolvasását. Esetleg egy-egy részletet filmen is meg lehet mutatni, vagy hangos könyv egy részletét mutatjuk be az egyéni, néma olvasás előtt.

Írjátok össze a történet összes szereplőjét.

Ki(k) a főszereplő(k)? Ez miből derült ki a számodra?

Van-e olyan szereplő, aki akár ki is maradhatna a történetből?

Egy kör mentén írjátok fel a szereplőket, és kössétek össze nyíllal azokat, akik ismerik egymást!

A nehezebben boldoguló tanulókat segíthetjük példákkal, rávezetéssel, akár segíthetünk is a rajz elkészítésében.

Játék:

Öntapadós papírra írjátok egy-egy nevet a szereplők közül.

Ragasszátok valamelyik társatok hátára!

Olvassák el az egymás hátán szereplő nevet, így egymásról tudjátok, hogy ki a másik, csak saját magatokról nem. Egymással beszélgetve, egymást kérdezgetve ki kell találnod, milyen név van a hátadon lévő papírra írva.

A nyertes az, aki hamarabb rájön a saját nevére.

Tegyetek fel egymásnak minél nehezebb, „fogósabb” kérdéseket a történettel kapcsolatban.

Példaként kiválaszthatunk valamilyen szempontot is, illusztrálva a feladatot. A kérdések vonatkozhatnak a szereplők cselekedeteire, érzelmeire, a történet következményeire, időpontjára, helyszínére stb.

4. Események

Gyűjtsétek össze a történet legfontosabb eseményeit!

Milyen bonyodalmak miatt kerültek összeütközésbe a szereplők?

Milyen helyszíneken játszódott a történet?

Mennyi idő telt el a cselekményben?

Csapatjáték:

Készítsetek esemény- és helyszín kártyákat! Mindkét csapat ugyanannyi párt.

Melyik csapat tudja a másik csapat kártyáit rövidebb idő alatt összepárosítani helyesen?

Emeljete ki a történetből öt átlalatok fontosnak érzett, és többé-kevésbé megértett állítást, általánosítást (lehet ezek között tagadás is)!

Ezeket akár a tanár is kiválaszthatja, és többszöri közös elolvasás után értelmezik a gyerekek az állítást!

Ezeket a csoport egy-egy tagja diktálja le, és magyarázza, értelmezza a lediktált mondatot!

5. Részlet elemzése

Válasszatok ki egy részletet a történetből.

Mindenki többször olvassa el a részletet!

Valaki olvasson fel öt hiányos mondatot a részletből, és mindenki írja le a mondatok kiegészítését.

Célszerű lehet példával megvilágítani, hogyan képzeljük el a hiányos mondatot. Hasonlít-sátok össze a kiegészítéseket!

Ezt a feladatot többször is el lehet játszani, mert nem fogja mindenki megérteni, hogy az olvasáskor mire érdemes figyelni. Segítségként néhány gyerek figyelmét külön is fel kell hívni a lényeges jegyek kiemelésére.

Barkochba: Páros vagy csapatjáték. A történet valamelyik szereplőjét, vagy eseményét kell kitalálni.

Az adott kérdőszavakkal mindenki fogalmazzon meg egy kérdést, ami a történetre vonatkozik. A cédula hátoldalára írja fel a helyes választ is!

Csapatjáték: melyik csapat tud több kérdésre helyesen válaszolni a másik csapat kérdései közül?

Kérdőszavak:

Kire/Mire?

Kivel/Mivel?

Hova?

Hol?

Kiért/Miért?

Kinek/Minek?

Meddig?

Kire/Mire?

Kiből/Miből?

Hogy/Hogyan?

6. A történet összefoglalása

Egészítsd ki a mondatokat!

A történetben esemény történik.

A cselekmény általában..... színen fut.

Az esemény színhelyen játszódik.

Az idő múlásának van-e jelentősége a történet szempontjából?

Természetesen bővebben is meg lehet a válaszokat fogalmazni.

Foglaljátok pontokba a legfontosabb eseményeket!

Lehet készíteni egy közös csomagolópapírra egy eseményvázlatot, kiemelve a lényeges mozzanatokot.

Figyeljétek meg a történések és az elbeszélés időrendjét! Foglaljátok össze tapasztalásokat!

Számotokra melyik esemény volt a legizgalmasabb! Indokoljátok is választásotokat!

Hogyan változik a szereplők kapcsolata? Kövessétek nyomon a változásokat!

A kapcsolatok változására hozzunk fel egy konkrét példát, a legizgalmasabb jeleneteket játsszuk el, segítve az analógiás gondolkodást.

Keressetek leíró részeket a szövegben? Vajon mi a szerepük?

Vitassátok meg a válaszokat!

7. Egy részlet kiemelése

Mindenki válasszon ki egy részletet a történetből!

Egyénileg vagy párban írd le, majd mondd el az általad választott részlet cselekményét úgy, hogy csak a cselekedeteket, a történéseket fejezed ki tartalmas szavakkal! A szereplőket, a helyszíneket, az időt stb. pedig hagyd homályban!

A többiek találják ki, a regény melyik részletéről van szó!

Ha a gyerekek nem pontosan értik a feladatot, dolgozzunk fel egy részletet közösen, tanári irányítással! A drámajáték ebben az esetben rendkívül hatásos.

Írjátok forgatókönyvet a kiválasztott részletből! Mit kell megváltoztatni ahhoz, hogy filmszerű legyen a részlet?

Alkossatok négy-ötös csoportokat és játsszátok el a részletet!

A kitalálásban és a sajátosságok megfigyelésében minden csoporttag vegyen részt, a játsszók kiválasztásában közös döntésre kell törekedni lehetőleg önkéntes jelentkezés alapján.

IV.1.1.2. Értékelés, önértékelés (kérdések, feladatok, stb.)

Ha folyamatosan szeretnénk nyomon követni a feldolgozás folyamatát, készítsünk egy posztert, amit minden alkalommal kiegészítünk a feladatnak megfelelően. Így a folyamat végére egy áttekintést kapunk, mit sikerült megvalósítani a kitűzött célokból. A posztert segédeszközként felhasználva készíttethetünk felmérést is, amelyből megtudjuk, hová jutottunk el, milyen eredményes volt a modul. Az egyes tanulók tevékenységét nyomon követhetjük, ha mindenki saját szintet használ a felírásnál.

Értékelő kérdések:

Írd le azt a kérdést, amelyre nem kaptál választ az elmúlt foglalkozásokon! Többet is írhatasz.

Melyik feladat volt szerinted a legérdekesebb?

Írj olyan szavakat, kifejezéseket, gondolatokat, amelyeket az elmúlt időben ismertél meg!

Írd le azokat az ötleteidet, amelyekkel még érdekesebbek lehetnének a foglalkozások!

Milyen eszközökkel lehet egy szövegben a beszélgetés résztvevőit megjelölni?

Sorold fel a szereplőket! Minden szereplőhöz írd néhány külső és belső tulajdonságot!

Ezen tulajdonságok között van-e olyan, ami rád is jellemző? Melyek azok?

IV. 2 Modul: Mese

Tudnivalók a modul feldolgozásához:

Bevezetés

Ebben a modulban a gyerekek a mesék általános ismerveit összegyűjtve és felhasználva önálló mesét készítenek. A modul bemutatja ennek lépéseit, forgatókönyvet ad a feladat egyfajta végrehajtásához.

A kooperatív csoportok összeállításakor lényeges szempont, hogy milyen módon tudunk segítséget nyújtani, (a tanár, vagy a társak)

a szerep- és kötődési problémával küzdő gyerekeknek

a koncentrációs nehézségekkel küzdő gyerekeknek

olyan gyerekeknek, akiknek információkeresési gondjuk van

Mindig gondoljuk végig, milyen segítséget tudunk ezeknek a gyerekeknek nyújtani.

A modul elvégzése után a tanuló:

- önálló alkalmazás szintjén ismerje a mesék elemeit, fontos kellékeit, azok beillesztését egy történetbe.
- legyen képes önállóan elvégezni egy részfeladatot, egy mese valamely részletét kidolgozni.

A tanulási feladatokhoz tartozó rész célkitűzések

A tanuló a tanulási feladatok elvégzése után képes lesz:

Társaival kooperálva egy mese elkészítésére, megírására.

IV.2.1 Tanulási feladat –

Ez a modul arra az esetre készült, ha a csoport legtöbb tagja csak a mesék ismeretéig jutott el, nincs olyan közös egyéb olvasmányélmény, amit el tudna mindenki olvasni, és kellőképpen felkeltene az érdeklődését.

IV.2.1.1. A tananyag és a feldolgozás részletes bemutatása

A fókuszban a mesei nyelv és a hétköznapi nyelv hasonlóságainak és különbségeinek felfedezése áll.

1. A mese kiválasztása

A mese kiválasztása történhet úgy, hogy egy-egy gyerek javasol egy mesét, elmondva, miért szereti az adott mesét.

Lehet úgy is kiválasztani, hogy készítünk egy listát azokból a mesékből, amit a gyerekek felsorolnak, és szavazással döntenek el, melyiket választják.

Végül a tanár is választhat mesét

Ezután a gyerekek hangosan vagy néma olvasással elolvassák a mesét.

Párban vagy csapatban készítenek egy rövid ismertetőt a meséről, ezeket felolvasás után közösen értékeljük.

Írjatok olyan kérdéseket, hogy az azokra kapott válaszokból világossá váljon számotokra a mese! Írjátok meg a tetőpontot és a megoldást!

Jó logikai készséggel rendelkező gyerekeknek – az ok-okozati viszony megfogalmazására jó módszer lehet:

minden tanuló elolvassa magában a neki jutott szöveget;

- az első tanuló félhangosan, hogy ne zavarja a többi csoportot, felolvassa az első szövegrészt, míg csoportjának többi tagja némán nyomon követi a szövegben a hallottakat;
- a második tanuló saját szavaival összefoglalja a bekezdést, és címet ad neki;
- a harmadik tanuló kérdéseket intéz csoporttársaival, hogy ellenőrizze a megértést;
- a negyedik tanuló kiemeli a kulcsszavakat a bekezdésből és vázlatot diktál a füzetbe.

A csoportok „szószólói” lehetőleg a lassabb tempójú, nehezebben tanuló gyerekek legyenek. Azaz a csoport által megfogalmazottakat ők olvassák fel, adják elő.

2. A szereplők

Gyűjtsük össze a szereplőket.

Rajzban ábrázoljuk, hogy a szereplők milyen viszonyban vannak egymással.

Az egyes szereplők mennyire fontosak a történet szempontjából?

Milyen sorrendben jelennek meg a szereplők.

Fel lehetne cserélni a sorrendet?

Vannak-e a mesében „beszélő nevek” (pl. fanyűvő, stb.)

Milyen tulajdonságokra, vagy képességekre utalnak ezek a nevek?

Készítsetek rajzot ezekről a szereplőkről, úgy hogy a jellemző tulajdonságukra utaljon a rajz!

Készítsetek egy ábrát, amely a szereplők főszereplőhöz való viszonyát ábrázolja! Jelenítsétek meg például: kik a segítők, kik akadályozzák az útján, melyek azok a szereplők, akik esetleg kezdetben hátráltatják, később azonban segítők lesznek stb.!

Jellemezzétek a mese szereplőit!

A fenti feladatok megoldásában valószínűleg nagy szórás fog mutatkozni a megoldás színvonalában.

Ezért gondoljunk arra, hogy a hátránnyal induló gyerekeknek milyen segítő vázlatokat tudunk adni, miben tudjuk támogatni őket a feladat elvégzésében, milyen könnyítéseket tudunk adni.

A csoportalakításnál ügyeljünk arra, hogy a képességfókuszokon, mint szemponton kívül kritérium legyen a csoportok variabilitása, a kirekesztés megakadályozása, az egyes gyerekek teherbírásához mért folyamatos tevékenykedtetés, az együttműködési kényszer.

- Egyéni segítséget NE csak a sajátos nevelési igényű gyermeknek adjunk!
- Kerüljük a segítségadást akkor, ha a feladatot a tanuló önállóan (akár kisebb hibák árán is) meg tudja oldani!

3. Próbatétel

Soroljunk fel eddigi olvasmányaink alapján olyan próbatételeket, amelyeket a hősöknek végre kellett hajtani!

Igazságosnak érzed-e, hogy ilyen próbákat kell a hősöknek kiállnia?

A próbatételeknél kik segítenek a hősöknek?

Nélkülük is boldogult volna-e?

Sorold fel azokat a tulajdonságokat, amelyek nélkülözhetetlenek a próba sikeres végrehajtásához?

Jellemző tulajdonságok ezek? Vagy kivételesek?

Kinek mi jut eszébe arról, hogy „csodás elemek”?

Soroljatok fel csodás elemeket!

Varázslények

Mi a varázslények szerepe a történetben?

Soroljatok fel eddigi olvasmányaitok alapján varázslényeket?

Van-e olyan közöttük, akiről mindenki hallott?

4. Játék

Játsszátok el a mesét, vagy egy jelenetét!

Jelöljétek különböző színekkel az egyes szereplők szövegeit!

Osszátok ki a szerepeket, majd olvassátok fel a jelenetet!

Kell-e mesélő?

A szereplők neve után zárójelben fogalmazz meg rendezői instrukciókat: pl. a szereplők érzéseit, jellemző mozdulatait, arcjátékát!

5. Saját mese

A mese fő jellemzői alapján készítsetek gondolattérképet!

Készítsetek vázlatot, hogy milyen főbb szereplőknek eseményeknek kell megjelenni a mesében

Az alábbi vázlatához hasonlóan készítsétek el a mese vázlatát!

Adjatok rövid fejezetcímeket!

Közösen, vagy párban írjatok meg egy rövid fejezetet!

Rakjátok össze a mesét!

Készítsetek rajzokat is a meséhez!

Példa egy mese vázlatára

- (1) Valamilyen kár vagy veszteség éri a mesehőst (pl. elűzik, meghal valakije).
- (2) A hős elhagyja az otthonát, vándorútra indul.
- (3) segítőtvel vagy társakkal találkozik.
- (4) Ellenséggel, ellenféllel találkozik.
- (5) próbákat kell kiállnia.
- (6) Akadályozzák a hős visszatérését.
- (7) újabb próbát kell kiállnia.
- (8) A hős visszatér.
- (9) megnősül és király lesz.

IV.2.2.2. Értékelés, önértékelés

A szövegértéshez, a feladatmegoldáshoz minden esetben inspiráljuk a tanulókat az információforrások (szótár, internet stb.) használatára.

A szöveg értelmezésekor rendszeresen utalunk vissza a ráhangolódás idején előhívott tapasztalatokra. Ez különösen azoknál a gyerekeknél fontos, akiknek a szöveg nehézsége, a környezet ismeretlensége gondot okoz.

Az ismereteket nem kérjük számon definíciószerűen, hanem a gyerekek nyelvtudására alapozva ismertetjük fel, majd minta-, illetve szabálykövetéses módon gyakoroltatjuk.

IV.3.2. Értékelés, önértékelés

Az értékelés az elkészült produktum közös megbeszélése, ki milyen mértékben vett részt a közös megvalósításban, mennyire tudott együttműködni a többiekkel.

Önértékelés

Társértékelés

V. Összegző értékelés

Feladat:

Minden tervezéskor át kell gondolni és meg kell határozni, hogy valószínűsíthetően melyik tanulónak melyik feladat jelent sikert, okoz nehézséget vagy kudarcot. A feladatelosztás egyik szempontja, hogy valamennyi gyerek kapjon lehetőséget arra, hogy a megfelelő mértékű erőfeszítés biztos sikerhez juttassa.

Tevékenységi forma, módszerek:

A tanár számára

- Milyen körülmények, feltételek biztosították, hogy a tanulók ráhangolódtak az adott tanulási egységre, az adott projekttemára?
- A projekttema, s az ebből kibontható altémák alkalmasak voltak-e a feldolgozásra, a kapcsolódó problémák sokoldalú megközelítésére, a tanulói tevékenységek és megoldásmódok sokszínűségének mozgósítására, sokféle forrás felhasználására? Miként illeszkedett mindez a tantervi tartalmakhoz, tanulási célokhoz (követelményekhez)?
- Milyen hatással volt a tanulási egység, a projekt megtervezése, kivitelezése és értékelése a kritikai gondolkodásra és az aktív tanulásra?
- Megvoltak-e azok a tanulóknál rejlő háttérfeltételek, azok az előzetes tudások (pozitív viszonyulások, érzelmi, akarati beállítódások, érdeklődés, valamint ismeretek, ismeretstruktúrák, adekvát készségek és képességek), melyek a projekttanulás, a projekttema sikeres feldolgozásához szükségesek?

A tanulók számára

- Mit tudott a diák a feldolgozott projekttemáról (illetve az egyes altémákról) a téma feldolgozása előtt?
- Hogyan változott ez a tudás a feldolgozás után?
- Mit tanult saját csoportjának tevékenységéből, a választott altéma feldolgozásából?
- Hogyan tudja bemutatni, közzétenni a tanultakat, mások számára is nyilvánvalóvá tenni a birtokolt tudást?
- mit tanult a gyerek a többi csoporttól? mit tud az általuk feltárt és közzétett témáról?

Elvárt eredmények:

A modul alapvetően a gyerekek tevékenykedtetésére épül, a pedagógus szerepe nagyrészt a munka szervezése. A csoportmunka, az egyéni képességek ismeretén alapuló differenciált fejlesztés lehetősége és elvárása fogalmazódik meg ebben a modulban. A munkaformák közül a heterogén, páros munkát preferáljuk.

I. függelék

Szakirodalom jegyzék, a felhasznált nyomtatott és digitális anyagok, adatbázisok, linkek

Fisher, R.: Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni? Műszaki Könyvkiadó, Bp. 2000.

Fisher, R.: Hogyan tanítsuk gyermekeinket tanulni? Műszaki Könyvkiadó, Bp. 1999.

Fisher, R.: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékokkal. Műszaki Könyvkiadó, 2000.

Fisher, R.: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni történetekkel. Műszaki Könyvkiadó, Bp., 2000.

Forgách József: A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Bp. 1993.

Internet címek

www.nepmese.hu

www.egyszervolt.hu

www.olvasnijo.hu